

Kyrkoherde Erik Haglund berättar om Västeråkers kyrka.

Till Västeråker, Wik, Litslena, Ekolsund och Rösa Ring i Låssa

Upplands fornminnesförenings höstutflykt 1961

Med ovanligt stor tillstutning, nära 90 deltagare, ägde Upplands fornminnesförenings höstutflykt rum söndagen 8 okt. 1961. I Västeråkers kyrka hälsades deltagarna av föreningens vice ordförande professor Sven Hörstadius, varefter t. f. kyrkoherde Erik Haglund berättade om den vackra, nyligen restaurerade kyrkobyggnaden från 1300-talet, mest känd som gravkyrka för fru Ramborg på Wik. Sedan kyrkans gotiska arkitektur, de skira målningarna på väggar och i valvkappor från olika tidsskeden, fru Ramborgs märkliga koppargravhäll, altarskåp m. m. studerats, gick färden vidare till Wiks slott. Här mottogs deltagarna av folkhög-

skolans nye rektor Sture Korpås och agronom Gunnar Altrén. Den senare skildrade slottets byggnadshistoria och tog sedan de närvarande med på en rundvandring till källare, borgstuga, riddarsal m. m. i det slott, som i sina äldsta delar kan härröra från 1300-talet och som en gång tillhört den medeltida släkten And av ätten Ängel och där fru Ramborg således en gång varit härskarinna.

I Litslena gjordes uppehåll vid det av Litslena hembygdsförening iordningställda dragontorpet Klangens stuga i Skolsta. Ordföranden i hembygdsföreningen rektor Algot Hedlund gav en orientering om bygdens forn lämningar och fornfynd och slutade med att berätta om indelningsverket, rotebönder och dragoner och Klangens stuga, som sedan besågs i grupper. Sedan den av var och en medtagna matsäcken inmundigats i Litslena nyrestaurerade Bygdegård, fortsatte resan till Ekolsunds slott, för många säkert utflyktens höjdpunkt. Genom vänligt tillmötesgående från slottets ägare doktor och fru Carl Kempe bereddades alla tillfälle att bese den av familjen Kempe iordningställda och bebodda flygeln med målad inredning, dörrar, dörröverstycken, paneler m. m. från 1700-talet. Förste intendenten dr Bo Gyllensvärd lämnade en ingående, sakkunnigt, klart och trevligt framförd skildring av slottets historia genom tiderna, varefter det inre besågs under ciceronskap av fru Marianne Kempe och dr Gyllensvärd.

Vid resans slutmål i Låssa socken blev det en längre promenad till fots till den högt uppe på Sandaåsen, 60 m över havet, belägna trojeborgen Rösa Ring. Landsantikvarie Sundquist berättade om trojeborgar i allmänhet, deras utbredning, typer m. m. och om de forskningar, som bedrivs för att såväl arkeologiskt som folkloristiskt lösa deras gåtor. Sedan deltagarna tagit del av de 16 »vallarna» i labyrinten, lämnade antikvarie Anna-Märta Berg i korthet några meddelanden om den intressanta del av Uppsalaåsen, som åspartiet vid Sanda utgör, dess geologiska betydelse med fornstrandlinjer i form av terrasser, dess märkliga markvegetation med renlav och kruståtel, dess känsliga läge i landskapet och dess värde som utsiktspunkt samt redogjorde för de möjligheter, som finnas att genom fornminneslagen och naturskyddslagen skydda åsen för framtiden. Professor Hörstadius framförde tack till medverkande och arrangörer och så var tiden inne för hemfärd.